

**Wydawnictwa posesyjne Toruńskiego oddziału
Stowarzyszenia Historyków Sztuki**

Bizuteria w Polsce, Toruń 2001

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Michał Woźniak)

Irena Huml, *Śladami dawnej bizuterii*

Michał Gradowski, *Terminologia bizuterii*

Leszek Mudziejewski, *Kamienie jubilerskie w bizuterii dawnej i współczesnej*

Elżbieta Gajewska-Prorok, *Skarb złotych ozdób ze Środy Śląskiej*

Renata Sobczak-Jaskulska, *Bizuteria w tak zwanej „koronie królowej Jadwigi” z kościoła pw. Bożego Ciała w Poznaniu*

Ewa Letkiewicz, *Klejnoty renesansowe w Polsce. Zarys faktografii zabytków związanych z domami panującymi w Polsce w latach 1506 do około 1600.*

Antoni R. Chodyński, *Klejnoty i bizuteria w inwentarzach gdańskich i na wyprzedazach mienia w XVI-XVIII wieku*

Ewa Barylewska-Szymańska, *W kręgu rodziny, przyjaciół i zakochanych. Bizuteria sentymentalna i romantyczna funkcjonująca w Polsce w drugiej połowie XVIII i w XIX wieku*

Elżbieta Piwocka, *Zbiór bizuterii patriotycznej Muzeum Historycznego Miasta Stołecznego Warszawy. Problemy datowania i atrybucji*

Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Bizuteria XIX wieku w zbiorach Muzeum Okręgowego w Koninie*

Anna Sieradzka, *Bizuteria polskiego Art Dèco – europejskość i swojskość (na przykładzie twórczości Józefa Fajngolda i Henryka Grunwalda)*

Agnieszka Kasprzak-Miller, *Polska bizuteria artystyczna z lat 1945-1950*

Jacek A. Rochacki, *Ewolucja technologiczna i jej wpływ na wyraz polskiego złotnictwa artystycznego po drugiej wojnie światowej*

Sławomir Fijałkowski, *Współczesna sztuka złotnicza w Polsce i w Europie – różnice i podobieństwa*

Katarzyna Witas, *Lena Kowalewicz-Wegner – artystka, pedagog, teoretyk*

Andrzej Szadkowski, *Inspiracje kursowych i dyplomowych prac studenckich bizuterii artystycznej w Pracowni Projektowania Bizuterii i Galanterii Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi*

Katarzyna Kluczajd, *Zamiast zakończenia*

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Amulet – znak – klejnot. Biżuteria w Polsce, Toruń 2003

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Katarzyna Kluczajd)

Magdalena Piwocka, Dariusz Nowacki, *Jedność Europy widziana poprzez manierystyczne klejnoty*

Michał Woźniak, *Wzory złotnicze Erazma Kamyna*

Magdalena Piwocka, *O trzech kameach z portretami Zygmunta Augusta*

Ewa Letkiewicz, *Klejnoty magiczne. O apotropaicznych i leczniczych właściwościach klejnotów w czasach Jagiellonów i Wazów*

Renata Sobczak-Jaskulska, *Biżuteria dewocyjno-magiczna w zbiorach Muzeum Sztuk Użytkowych, Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu*

Anna Sieradzka, *Biżuteria Polek w końcu XVI i w XVII wieku w świetle ówczesnej ikonografii portretowej*

Alicja Saar-Kozłowska, *Klejnoty Anny Wazówny w jej wizerunku nagrobnym w Toruniu*

Paweł Obłozza, *Biżuteria do męskiego stroju narodowego*

Elżbieta Wróblewska, *Niezwykły zbiór klamer z wraka statku W-32 General Carleton w Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku*

Sławomir Chmielewski, *Polska biżuteria patriotyczna i problem komunikacji interpersonalnej*

Barbara Dolczewska, Zygmunt Dolczewski, *Oblubienica Ojczyzny, czyli biżuteria patriotyczna z Kórnika*

Marek Budziarek, *„Precjoza” z getta łódzkiego*

Irena Huml, *Imago Artis – krakowskie zwierciadło sztuki*

Krzysztof Dunajewski, Stefan Płużański – *projektant biżuterii*

Jacek A. Rochacki, *Relacje pomiędzy sferą twórczą a wykonawczą we współczesnym polskim złotnictwie artystycznym*

Sławomir Fijałkowski, *Wzornictwo polskiej biżuterii, czyli krótka historia czegoś, co nie istnieje*

Krystyna Nowakowska, *Srebrne fascynacje. Kolekcja srebra współczesnego ze zbiorów Muzeum Miedzi w Legnicy*

Katarzyna Kwiatkowska, *Recepcja wzornictwa Städtliche Bernstein Manufaktur Königsberg w wyrobach bursztynowych warsztatów powojennych*

Wiesław Gierłowski, *Twórczość artystyczna pomorskich bursztynników w latach 1945-1995*

Barbara Pokorska, *Biżuteria azjatycka w Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie*

Sławomir Safarzyński, *Współczesne metody konserwacji srebrnej biżuterii*

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Treści, teksty, przesłania. Biżuteria w Polsce, Toruń 2006

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Katarzyna Kluczajd)

Ewa Letkiewicz, *Polskie klejnoty koronacyjne. Rekonstrukcja wirtualna*

Jerzy Żmudziński, *Ozdoby stroju i elementy jubilerskie w krakowskim złotnictwie epoki gotyku. Przegląd zabytków*

Krzysztof M. Kowalski, *Gotyckie pierścienie z inskrypcjami odkryte w Gdańsku i jego okolicach*

Andrzej Gulczyński, *Annulus episcopalis. Zarys problematyki ikonograficzno- i archeologiczno-prawnej*

Michał Myśliński, *„Regestr y Taxa Kleinotow Rzeczypospolitey”. (Skarbiec Koronny w 1673 roku)*

Jarosław Dumanowski, *Przepych i tezauryzacja. Biżuteria w inwentarzach ruchomości szlachty wielkopolskiej w XVIII wieku*

Anna Sieradzka, *Krytykowane klejnoty. Biżuteria Polek w świetle literatury satyrycznej XVI-XVII wieku*

Barbara Dolczewska, Zygmunt Dolczewski, *Staropolska biżuteria w zbiorach kórnickich*

Magdalena Piwocka, Dariusz Nowacki, *Klejnoty dewocyjne w zbiorach wawelskich – nowe nabytki*

Renata Sobczak-Jaskulska, *Wielkopolski skarbczyk A. D. 1928. Biżuteria od 2. połowy XVI wieku do roku 1928 w koronach cudownego obrazu Matki Boskiej z Dzieciątkiem w kościele oo. filipinów w Gostyniu*

Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Włosy jako materiał do wyrobu biżuterii i pamiątek sentymentalnych*

Jan J. Dreścik, *„Od zwątpiałości do najpiękniejszej otuchy”. Pamiątka żałoby narodowej z 1809 roku*

Antoni R. Chodyński, *Proces stulecia o klejnoty węgierskie i rodowe skarby Męcińskich w 1. połowie XIX w. w Warszawie*

Monika Paś, *Bransoleta Jadwigi Łuszczewskiej Deotymy w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie*

Sławomir Fijałkowski, *Biżuteria – sztuka komunikacji*

Jacek A. Rochacki, *O młotkach złotniczych*

Cezary Łutowicz, *Krzemień pasiasty – w zarysie*

Krzysztof Dunajewski, *Znaczenie firmy Thompson International w Polsce – jej nowatorstwo w zakresie projektowania i produkcji biżuterii w Polsce w latach 1981-2004*

Jerzy Łojko, Paulina Wojtyniak, *Złotnictwo wielkopolskie XV-XVIII wieku. Materiały źródłowe*

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Dawna i nowsza biżuteria w Polsce, Toruń 2008

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Katarzyna Kluczważd)

Alicja Saar-Kozłowska, *Symbolika perły*

Jacek A. Rochacki, *Techniki zdobnicze na powierzchniach płaskich stosowane w starym złotnictwie*

Sławomir Fijałkowski, *Ekstraspekacja – nowa metodologia projektowania (nie tylko biżuterii)*

Ewa Letkiewicz, *Korona w Polsce i inne insygnia władzy. Stan i perspektywy badań*

Barbara Dolczewska, Zygmunt Dolczewski, *Średniowieczna biżuteria w zbiorach kórnickich*

Jerzy Żmudziński, *Czy Anna Jagiellonka ufundowała koronę do obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej?*

Magdalena Piwocka, *Ze studiów nad klejnotami królowej Bony*

Karolina Wojteczek, *Pierścienie z prywatnej kolekcji JZ – forma i symbolika*

Krzysztof M. Kowalski, *Renesansowe sygnety z metalowymi typarami*

Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Najstarsze wyroby z kolekcji biżuterii Muzeum Okręgowego w Koninie*

Danuta Szewczyk-Prokurat, *Zespół biżuterii na monstrancji ze Skarbca Archikatedry w Lublinie*

Piotr Cieciora, *Spinka góralska – turkmeński amulet?*

Dariusz Nowacki, *Biżuteria z salonu Pani Czapskiej*

Grażyna Stojak, *Biżuteria na starej fotografii – na przykładzie fotografii portretowej z przełomu XIX i XX wieku*

Izabela Prokopczuk-Runowska, *Biżuteria patriotyczna w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie*

Dorota Zahel, *Biżuteria patriotyczna i pamiątkowa z okresu I wojny światowej w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej*

Renata Sobczak-Jaskulska, *Projekty jubilerskie z archiwum Szulców*

Irena Huml, *Poetyka projektów biżuterii i poezja Jolanty Ołdachowskiej-Ryby*

Wybrana literatura (od roku 2000). Ozdoby ciała i stroju, dawne klejnoty i nowoczesna biżuteria (oprac. Katarzyna Kluczważd)

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Koral, perła i inne wątki. Biżuteria w Polsce, Warszawa 2010

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Paweł Jaskanis)

Jubileuszowe wprowadzenie (Katarzyna Kluczważd)

Ewa Mianowska, *Symboliczne znaczenie perłowych dekoracji w ubiorach koronacyjnych*

Beata Purc-Stępniaak, *Perły i korale – kosztowny dodatek czy istotny motyw w gabinecie ze sztuką i w malarstwie XVII wieku*

Alicja Saar-Kozłowska, *Perła wobec idei vanitas*

Jan J. Dreścik, *Złoto, emalia, perły. „Taktowny” zegarek Anny Sapieżyny*

Renata Adamowicz, *Kabinet z bursztynu i macicy perłowej - nowy zabytek w Muzeum Bursztynu w Gdańsku*

Anna U. Zaręba, *Historyczne i współczesne metody imitowania pereł i koralu*

Marta Kłak-Ambrożkiewicz, *Koral i perła w twórczości i kolekcji Jana Matejki*

Antoni R. Chodyński, *Koralowe „eldorado” wysp śródziemnomorskich (Korsyka, Sardynia, Sycylia) w źródłach krzyżackich, szlacheckich i mieszczańskich oraz w dziełach sztuki XV-XVIII wieku*

Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Bizuteria z korałem w zbiorach Muzeum Okręgowego w Koninie*

Joanna Minksztym, *A „...z jarmarku najpiękniejszych koralików sznur...” Symbolika i funkcja biżuterii koralowej w polskiej kulturze ludowej i popularnej (XIX-XXI w.)*

Jacek A. Rochacki, *Traktat o sztuce złotniczej Benvenuto Celliniego – jego historia i znaczenie*

Barbara Dolczewska, Zygmunt Dolczewski, *Bizuteria z grobu dziekana Pradela (XIV w.)*

Magdalena Piwocka, Dariusz Nowacki, *O kilku manierystycznych klejnotach na światowym rynku antykwarycznym*

Jerzy Żmudziński, *Kardynał, klejnoty i kasztelanowa, czyli o roli biżuterii w życiu osobistym i działalności politycznej prymasa Michała Stefana Radziejowskiego (1645-1705)*

Anna Saratowicz-Dudyńska, *Pierścienie Stanisława Augusta Poniatowskiego w świetle archiwaliów*

Katarzyna Męczyńska, Renata Sobczak-Jaskulska, *Działalność poznańskiej firmy W. Szulc w okresie międzywojennym*

Ewa Bromberkowska, *Mamert Celmiński. Nie tylko biżuteria*

Piotr Cieciora, *Piętnaście lat Pracowni Projektowania Biżuterii w Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi*

Michał Woźniak, *Authentico: Międzynarodowy program badawczy dotyczący autentyczności zabytkowych przedmiotów metalowych (złota biżuteria, srebrne wyroby korpusowe, brązowe statuetki)*

Maria Śliwińska, Alicja Saar-Kozłowska, *Promocja polskich muzeów w Europie za pośrednictwem projektu europejskiego Athena*

Katarzyna Kluczajd, *Projekt „Rzemiosło artystyczne i wzornictwo w Polsce” - już 10 lat*

Wojciech Lipowicz, *Wspomnienie o Zygmuncie Dolczewskim*

Bibliografia Zygmunta Dolczewskiego

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

O biżuterii w Polsce, Toruń 2012

SPIS TREŚCI:

Wstęp (Katarzyna Kluczajd)

Dariusz Nowacki, *Manierystyczny naszyjnik – nowy nabytek Zamku Królewskiego na Wawelu*

Dorota Zahel, *Biżuteria Marcina Krasickiego wojewody podolskiego, w świetle „Rejestru...” i „Inwentarza ruchomych rzeczy...”*

Ewa Letkiewicz, *Osiemnastowieczne wzorniki klejnotów w Europie*

Jacek A. Rochacki, *Przydatność dawnego warsztatu złotniczego w pracy konserwatorów, muzealników i historyków sztuki złotniczej*

Anna Sieradzka, *„Brylanty tylko od męża!” Normy dotyczące noszenia biżuterii w świetle kodeksów obyczajowych wydawanych na ziemiach polskich w 2. połowie XIX i 1. połowie XX wieku*

Renata Sobczak-Jaskulska, *Prawosławna biżuteria dewocyjna w zbiorach Muzeum Sztuk Użytkowych, Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu*

Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Biżuteria patriotyczna a sprawa polska*

Jan J. Dreścik, *„Ta nić czarna się przedzie...” Przyczynek do historii biżuterii patriotycznej*

Izabela Prokopczuk-Runowska, *Ozdoby z okopów. Biżuteria aluminiowa nie tylko z I wojny światowej (na podstawie zbiorów Muzeum Wojska polskiego w Warszawie)*

Ewa Bromberkowska-Jaros, *Pracownia Metalu warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w okresie międzywojennym (1926-1939)*

Cezary Łutowicz, *Sandomierskie Warsztaty Złotnicze „Krzemień pasiasty – kamień optymizmu”*

Bożena Wódz, *Sandomierska sztuka złotnicza – powrót do tradycji*

Renata Adamowicz, *Twórczość Marii i Pawła Fietkiewiczów*

Barbara Dolczewska, Maria T. Michałowska-Barłóg, *Unikatowa biżuteria artystyczna Marii i Ryszarda Kulmów*

Sławomir Fijałkowski, *Trendhunting i bursztyn*

Joanna Minksztył, *Ałtyny i mahmudy. Kolekcja biżuterii bałkańskiej Muzeum Etnograficznego w Poznaniu*

Program konferencji

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Elitarna fascynacja czy niedoceniony element obrazu sztuki polskiej. Biżuteria w Polsce, Toruń 2013

SPIS TREŚCI:

Jacek Kriegseisen, *Michał Gradowski – 60 lat badań nad dawnym złotnictwem*

Dariusz Nowacki, Magdalena Piwocka, *Elitarna fascynacja czy niedoceniony element obrazu sztuki polskiej. Nie tylko o korzyściach z cyklu sesji „Biżuteria w Polsce”*

Magdalena Piwocka, *Powrót do klejnotów z historyczną metryką*
Danuta Szewczyk-Prokurat, *Zespół biżuterii na monstrancji z klasztoru Ojców Dominikanów w Lublinie*
Anna Sypek, *Trzy nowożytnie klejnoty dewocyjne ze skarbca jasnogórskiego*
Anna Saratowicz-Dudyńska, *Wspomnienie królewskiej łaskawości. Klejnoty rozdawane przez Stanisława Augusta w czasie podróży do Grodna w 1784 roku (w świetle źródeł), część 1: Warszawa – Pińsk*
Ewa Letkiewicz, *Dawne oprawy kamieni i sposoby łączenia kamieni z metalem*
Jacek Rochacki, *Dziura w całym, czyli kilka uwag na temat powstawania i reperacji dziur i pęknięć w obiektach srebrnych*
Renata Sobczak-Jaskulska, *Klejnoty Muzeum Sztuk Użytkowych, Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu*
Dorota Zahel, *Biżuteria dewocyjna w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu - wybrane przykłady*
Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Biżuteria 1. połowy XIX w. w zbiorach Muzeum Okręgowego w Koninie*
Antoni R. Chodyński, *Zegarki kieszonkowe i dewizki – ozdoby ubioru męskiego*
Izabela Prokopczuk-Runowska, Ewa Wartalska, *Symbole niepodległościowe w sztuce złotniczej. Działalność emisyjna Naczelnego Komitetu Narodowego w latach 1914-1917*
Mariusz Pajączkowski, *O trzech cyklach wystawienniczych Stowarzyszenia Twórców Form Złotniczych w ramach działań promujących i propagujących sztukę złotniczą*
Sławomir Fijałkowski, *Tu i teraz – o awangardowym wizerunku bursztynu. Affluenza – obiecując początek końca pandemii*
Joanna Minksztył, *„Nihil novi...” Bransolety prokreacyjne – studium przypadku*
Karolina Krzywicka, *Tradycyjna biżuteria turkmeńska*
Indeks osób, Indeks nazw geograficznych

Od klejnotów królewskich po biżuterię ubogą. O biżuterii w Polsce, (w przygotowaniu)

SPIS TREŚCI:

Anna Frąckiewicz, *O biżuterii ubogiej*
Ewa Letkiewicz, *Biżuteria z plastiku*
Anna Wiszniewska, *Dzieje Wytwórni Wyrobów Jubilerskich Warmet w świetle badań archiwalnych*
Marta Andrzejczak, *Biżuteria szkoły Cezarego Łutowicza*
Sławomir Fijałkowski, *Projektowanie biżuterii na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku 2008-2013*
Joanna Minksztył, *Pasy z karneolami – tajemniczy element kultury bałkańskiej*
Małgorzata Szuman-Gorczyca, *Zbiory biżuterii z kolekcji gołuchowskiej*
Agata Lipczik, *Dziwiętnastowieczna biżuteria zdobiona kameami w polskich zbiorach*

Marta Dąbrowska, *Bizuteria księżnej pszczyńskiej Marii Teresy Oliwii Cornwallis-West Hochberg von Pless*

Magdalena Piwocka, Dariusz Nowacki, *O skrzyneczce Jadwigi Jagiellonki kilka uwag i spostrzeżeń*

Anna Saratowicz-Dudyńska, *Wspomnienie królewskiej łaskawości. Klejnoty rozdawane przez Stanisława Augusta w drodze do Grodna w 1784 roku w świetle źródeł. Część 2: Nieśwież – Grodno*

Barbara Dolczewska, *Pierścienie i bransoletki w poznańskich inwentarzach mieszczańskich z lat 1528-1635*

Anna Sypek, *Czego nie ma na sukienkach obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej? O kilku siedemnastowiecznych klejnotach z gablot skarbcza jasnogórskiego*

Danuta Szewczyk-Prokurat, *Siedemnastowieczne klejnoty z przedstawieniami Arma Christi – „ostańce” zapoznanej techniki jubilerskiej*

Dorota Zahel, *Bizuteria męska w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej*

Renata Sobczak-Jaskulska, *„Tykające klejnoty” Muzeum Sztuk Użytkowych, Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu*

Renata Adamowicz, *Bursztynowe Art Déco ze zbiorów Muzeum Bursztynu, Oddziału Muzeum Historycznego Miasta Gdańska*

Ewa Wartalska, Izabela Prokopczuk-Runowska, *Odbicie nastrojów społecznych i wydarzeń w bizuterii i znaczkach pamiątkowych na terenie Królestwa Polskiego w latach I wojny światowej*

Indeks osób, Indeks nazw geograficznych